

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Gubernatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 6. Diuitiæ, etsi sint beneficium Dei, tamen, ob humanam cæcitatem,
fiunt exitij caussa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

summè amentes esse, si adhuc diuitijs inh-
ent, à quibus æternum vœ dependet; nisi,
velut cum prodigo, per laqueos earum, si-
cū Israëlitæ olim per mare rubrum, edu-
cantur.

§. VI.

*Divitiae, et si sint beneficium Dei, tamen, ob hu-
manam cætitatem, sunt exitij causa.*

Complures sunt huius periculi caußæ.
Prima est, quia cùm alioqui mortales ple-
rumq; beneficijs cicurentur & mitescant, &
Deus quoque opum largitione homines al-
liciat, vt ament largitorem; tamen cupi-
ditas & auri possessio, quæ omnibus vitijs
viam aperit, dum mentem occupat cæci-
tate, obliuionem inducit benefactoris. Si-
unt ergo diuitiæ auaro in laqueum, quæ esse
debebant mnemosynon Creatoris. Quam
autem misera hæc sit felicitas, & quò du-
cat, ex Axitheo accipe Aeneæ Gazzæ, cuius
hæc sunt verba: *Si scelitus aliquis ditescat no-
valeat, id quidem constat esse ex prouidentia di-
uina erga nos propensa voluntate, & gratia. Si-
ae enim hoc remedio fiat melior, quemadmodū
pueri quibusdam illecebris ad bonarum artium
studia inuitari solent: sine coniunctus desperata
malitia, atq; nudato eo, quod latebat anima to-*

1111

tius vlcere seipsum quām sit intus & in cūte mā-
lus, prodiderit; flammā ipse sibi parat, multam
q̄idelicet materiam cumulans, unde etiam la-
psus nullam habebit neque excusationem, neque
culpæ condonationem. Neque enim potest com-
minisci, quōd propter inopiam egentibus non po-
tuerit succurrere, qui diuitijs abundahat: nō-
que etiam fingere, quōd potentia ac viribus de-
stitutus, eos qui premerentur iniurijs neglexerit,
qui summus rerum Dominus erat: neq; pratexe-
re, quōd imbecillitate suapte factum sit, ut
voluptatibus succumberet, cui corporis robur
alias adres affuerit. Nam ut omnibus constet,
quām multa sit huius iudicis & excellens iusti-
tia; vult ille ipse iudicium suum nec obscurum
esse, nec ambiguum: verūm sic iudicare, ut
reus & pœnam sibi irrogat amferat, & senten-
tiam ab iudice de se latam suspiciat atque reue-
reatur. Etenim si mors omnium rerum finis
ultimoſ esſet; recte in questionem vocarent ho-
mines quinam fieret, ut homo scelestus in impe-
rio atque lauta fortuna vitam suam omnem
finiret. Iam verò cùm immortalis sit anima,
ac neq; ad Inferos demissa pœnam effugiat; sed
iſtic maximè anteacta vitæ vindictam sentiat, a
cùm in ima tartara ceciderit, inde numquam
est exitura, Quamobrem insperati lucri vice

N 3

fuerit.

fuerit, hic agrotare, egere, seruum esse: cum
is, qui illa perfert, in priuato vita genere, &
parum deliquerit, ac deinceps membrorum suo-
rum compactione iam soluta, iamq; eius for-
tuna sua caussa cognita, ac satis deplorata, à
supplicijs inferorum liber & immunis euadat.
Alius exsector oculo factus hic exemplum instit-
iæ; vitijs sui, siue perturbationis euentum odio
prosecutus ac detestatus, liber etiam ipse euadit.
Præstat ergo hic pauperem, ægrum, miser-
um esse, & paruas culpas, paruis poenis lu-
ere; quam abundare pecunijs, delitijs, vo-
luptate, &c, sine excusatione, virtutum,
pauperum, Dei obliuisci, poenisque æternis
referuari, quod factum esse illi, legimus in
annuis Societatis nostræ, qui animâ iam
sub labijs hærente, nihil à Confessario au-
dire voluit de Deo, nihil de cælo, nihil de in-
ferno; sed eo exesse iusso, lancem auro im-
pletam sibi ab uxore voluit apportari; eaq;
illatâ, manus immersit, atque inter aureos
nummos identidem illas versans dixit: Tu
meum Numenes, tu spes mea, tu mea voluptas,
& vita; quidquid aliud deblaterent sacerdotes:
à te uno opem expecto. Post hæc & caput in-
auro circumvoluens, illudque hinc, & inde
deosculans, ac velut idolum suum adorans,
animam

Citat
hanchi-
storiam
etiam
Philip.
D'oulter-
man. in
Padago-

animam à Pluto ad Plutonem transmisit.
Sic opes à Deo dispensatæ, benefactori se-
gratas præstant, quando mentes humanas
inebriauerunt.

go Chri-
stian. c. 7.
§. 2.

§. VII.

*Diuitias esse occasionem damnationis, quia fa-
ciunt immisericordes.*

Altera cauſa hinc emergit, quod, ſicut
beati ſunt misericordes, quoniam misericordiam
conſequuntur; gerit enim ſe Deus erga homi-
nem, ſicut homo erga proximum ſe gerit;
ita viciffim, immisericordes, qui pauperes
non exaudiunt, nec ipſi à Deo exaudiuntur.
Faciunt autem diuitiæ immisericordes, quia
qui ipſi non ſunt miseri, neſciunt, quod non
ſentiunt; hinc plerumque miseriſis non ſue-
currunt. Quare nec ipſi digni ſunt, quibus
ſuccurrat Deus. Ideo rogans diues non exau-
ditur in tormentis, ait S. Hieronymus, quia
rogantem pauperem non exaudiuit in terris. D.
Augustinus epulonis illius damnationem,
quodam loco, huic ſoli cauſæ ascribit, dum
ait: *Quamvis superbus diues, qui induebatur
purpura & byſſo, & epulabatur quotidie ſplendi-
dè, mortuus apud inferos torqueretur: tamen
ſi pauperis ulcerofī, qui ante ianuam eius con-
zomitus iacebat, miſertus fuifet, mereretur &
ipſe*

Matth. §.
7.

S. Hiero-
nym. ho-
mil. de
diuite.

S. Augu-
ſtin. ep.

89.